

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 6 . . . . .
Negyedévre . . . . . 2 . . . . . 60 . . . . .
Egy hónapra . . . . . 1 . . . . .
Egyenlő szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadós: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többeszer
hirdetések alku szerint jutányos áron vetetnek fel.

A 70 éves Tisza Kálmán vagy a hazajáró lélek.

Hetek óta bozzák a lapok, hogy Nagyvárad város törvényhatósága 80 tagú küldöttséggel üdvözi a 70 éves Tisza Kálmánt, az országos szabadelvű pártkörben is kivan téve egy iv papiros s az üdvözlők irogatják már reá neveiket. Lesz hát ováció megdictis bőven, olyan ünneplés azonban nem hiszem, hogy enne mint mikor 10 kormányelnökségét ünnepelte a hivatalnok-sereg.

Nekünk ehhez a dologhoz nem igen volna szavunk, de mert ez alkalommal a tulbuzgó tisztességevek, ismét tele kiáltják a világot Tisza Kálmánt magasztaló, istenítő valótlanosságokkal, ezért a 70-ik születés napon ellenzéki szemüvegen is meg kell tekintenünk a nagy férfit s igazi mivoltában be kell mutatnunk annak a magyar közönségnek, a mely nevének hallatára meg ma is önkénytelenül megretten.

Mindenek előtt a nagyváradai függetlenségi elvtársakhoz, illetve e tárgyban hozott határozatukhoz van egy pár szavam.

A váradai 113 próbás mameluk had úgy gondolta, milyen szép lenne, ha az üdvözlő határozatot nem zavarná semmi ellenzéki dissonans hang, ilyen irányban igyekezett hatni sajtó uton s magán uton

is és terve sikerült, mert a váradai ellenzék sok szóvita után elhatározta, hogy lojálisan meghajol a többség akaratja előtt, ha a feliratból minden politikai színezést kihagynók hozzájárul a város szülöttének képviselőjének üdvözléséhez.

Ilyen lojális, ilyen előzékeny a váradai ellenzék azzal a mameluk többséggel szemben a mely annak idején Kossuth Lajos diszpolgárságát cufosan leoszavazta, így lesz egy hangu határozattal üdvözölve Váradról Tisza Kálmán, kinek hívei üdvözösi Kossuth Lajost diszpolgárrá választatni nem egedték.

Sokra becsülöm a váradai kis számú, de minddeddig hiven küzdő ellenzékét, de mostani eljárására nem mondhatok mást, mint a mi a bibliában Jelenések könyve III-ik rész 15—16 versben írva van. Megöl minket a nagy lojálitás!

De mintha hullanánk már a dictiók hizelgő, magasztaló ámitó hazug szavát: Tisza K. a 70 éves generális, a legbőlcsebb politikus, a legjobb hazafi, a legönzetlenebb kormányferfi, a legnagyobb prot stáns, egyházának legdicsebb fia, stb. stb. kigyőző leirni az elfogultság, a lekötözelttség, a husosfazékért való hála, a szolgálatkúség hizelgő beszédét.

De hordjanak össze bármit: dicsőségek bár válogatott szavakkal s magasztalják a magas egeknek felette, mindez ma is épeaugy mint kormányzása idején csak szolgálai frázis csak hivatalosan

csinált ünneplő kántálás, melybe az igazi nagy közönség, a magyar közönség egyetlen szót se kiált, mert az efféle ünnepi magasztalásokban megrajzult Tisza Kál, mánt ez a józan magyar közönség nem látja seholt! Ez a közönség, a mely ha nem is ellenzéki, de a szabad vizsgálódás önálló szemüvegén nézi embereit s vizsgálja az eseményeket, ma a 70-ik születésnapon is csak azt a Tisza Kálmánt látja, aki az ellenzék vezéralakja volt de elveit szegre akasztotta, a ki a „bihari pontokat“ szerkesztette de meg is tagadta, a ki a legszembetűnőbb önzésből nagy elvek árán jutott uralomra, ki 15 évi áldatlan uralma alatt sem egyházának, sem nemzetének maradaodóbb, vagy értékesebb jót nem szerzett; ki egyháza autonómiáját meggyengítette sőt iskolai ügyekben — a helyett hogy fenálló törvények alapján az államtól követelte volna — kétes segélyért az önkormányzat jogát feladta, iskoláinkba a schulfinánctól a tankerületi főigazgatót, ezt a tanügyi csuda bogarat, kinek se Isten, se ember hasznát nem látja — bebocsátotta, a szegény papoknak még azt a kis nyomorult congruát sem szerzte meg, az egyház teherviselő közönségén pedig semmit nem könyvitett s mert egyházi téren semmi jót nem tett érdeme nem lehet sőt nyilvánvaló, hogy godnokai tisztségét is nem hivatottságból viselte, csak hiúságból parádénak tekintette.

Rákóczi korabeli dal.

Keviczky Ferenc az Elographia legújabb számában Rákóczi-korabeli dalt közöl, melyet ő egy szegvári (csongrádmezei) parasztembertől hallott. Lekótázta a nótáját is s annak a ma-odik fele felütőden hasonlít Petőfi Fűrdik a holdvilág kezdetű költeményének régies jelegű nótájához. A szöveg ez:

Mégjártam a hadak útját,
Nem tartottam lovam száját?
Nem tartottam lovam száját,
Most siratom magam bajját.

Harcoltam én a hazáért,
Istenért és szabadságért.
Buval eszem most kenyerem;
Bujdosó lett én belőlem.

Ihol késő most bänkődni,
A harc után hadat vágni.
Megyek messze Rakóczyval.
Szívem tele bajjal, buval.

Ha esne is oly esetem,
Hogy történne betegségem?
Ki gyámolítana engem,
Ismértelen idegenben?

Buval vagyok bővelkedő,
Sok nyomoruság szenvedő.
Elhagylak én, áldott haza,
Nem láthatlak soha, soha.

Hol szép-éges feleségem?
Hol vagy te is nemzetségem?
Kis giliczem: kesi lányom?
Kerem istent, hogy megáldjon

Harcoltam én a hazáért,
A haza szabadságáért.
Most bujdosás a kenyerem,
Sós a kenyőtől, mikor eszem.

Hogy született meg a szerelem.

A „Debreczen“ tárczája.

Irta: CASSIUS.

Folyt. és vége.

Mikor ismét felébredt, egy szálmás fedelű kis kunyhóban találta magát, puha helyekkel töltött csinos parnákon.

A kis kunyhóban már hárman voltak. Ő, a ki érezte, hogy — a mióta az emberek földjére került — lenye egészen átalakult, az a másik, aki őt oly hiven ápolta és aztán egy harmadik, a kinek ő nevet adni nem tudott.

Egy kis asztalka mellett ültek, otték valamit es friss tejet ittak,
Az a harmadik, a kinek anyyi szeretet, anyyi jószág sugárzott arczáról, friss tejjel, puha kenyérről kínálta meg a leányka.

A leányka a friss tejet megitta, a kenyérdarabot kezébe veve, emberi hangon azt kérdezte, mi az??

— Isten áldása! kenyér! — volt ra a meleg válasz, aztán nyomban meg lett neki mutatva, hogy kell abból egy darabkát letörni és megeenni.

A leányka megette a morzsát is és azt mondta rá, hogy — jó!

Később azt kérdezte a jószágos arczu ismerekéntől — ki az? — kezével az ifjura mutatott.

— A fiam!

— Hat te ki vagy?!

— Annak az édes anyja.

— Mi az?! anyja!

— Majd megtudod édes gyermekem!

— hanem most aludjál szépen, csendesed, bágyadt vagy, kimerültél, majd később, ha kipihented magad, ha felgyógyulsz, ha forró lázad megszűnik, ha elhagyod puha vánkocsaid sok mindenre foglak én téged oktatni. Pihenj! Aludjál csendesesen szép gyermekem!

E kedves hangokra elszenderült a leányka és pihent hosszasan, édesen, almában mosolygó ajka tett arról bizonyosságot.

Lapunk mai száma 10 oldalra terjed.

A józan közönség csak azt a Tisza Kálmánt látja, ki mint politikus kifele, az ország tekintélyét soha nem emelte, az közlerheket sokszoros hatványra emelte, az adózó nagy közönséget, szolgabíróval, más hivatalnokaival örökké zaklatta, jogaitól megfosztotta, mindeu váláztsági szabadságot megölt, a protekciót meghonosította, az erkölcsöket megrontotta, a miniszternyugdíjtörvény által magának is — a dugszdag birtokos — jó jövedelmet biztosított az ingyenélők számát szaporította, az országot pedig nagyobb pusztulásnak tette ki stb. stb. ki győzve itt mindent elmondani!

De látja a józan közönség azt a Tisza Kálmánt is a kivél a véderő vitánál harczban állt egy ország, a ki dicsőséges pályáját „ex lex” manipulációjával koronázta be.

Én ezt a Tisza Kálmánt ha 170 éves lenne se tudnám köszönteni.

De tuloztam talán?

Ha azt mondja valaki, én „az új rendszert”, az „új korszakra” hívom fel tanuul élén Széll Kálmánnal, a ki azt mondta, hogy ő „a jog, törvény és igazság” embere, egy új korszakot kezd, mely a közállapotok szanálását fogja fő-fő teendőnek tekinteni. Széll bírálta hát halálra a régi Tisza—Bánffy rendszert, ő mondja, hogy az corumpált kiirtandó volt stb.

És ugyanazok a kik ma a 70-ik születés napon üdvözlik, magasztalják Tiszát, azt mondták: Széllnek igaza van Mert hát most ő az ur.

És most az a kérdés, ki hazudik tehát, Széll, vagy a kik Tiszát magasz-

talják? Én azt mondom mind a kettő hazudik, Széll is, mert a „jog, törvény és igazság” nála csak frázis, semmi változást nem látni, A Tiszát magasztalók pedig azért hazudnak, mert annak igazi érdeme soh'se volt!

Ime így néz ki ellenzéki szemüvegen az igazság szemüvegén a 70 éves Tisza Kálmán, de ne sokat törődjünk vele, hisz nem tényező többé csak „hazajáró lélek.”

Marjai Péter,

ev. ref. lelkész, országos képviselő.

Magyar királyi tudomány egyetem.

Napok óta írnak róla; magyarazzák, támadják, védik, — kinek-kinek ahogy jobban esik, — nem magát a tudomány egyetemet, melynek jellege szerintünk ebben a cimbén félremagyarázhatlanul adva van, hanem az egyetem jogi karának *Concha Győző* tollából kikerült ama véleményes javaslatát, mely egy sajnálatraméltó s általunk is elfélt, de egyszerűen éretlen sihedercsinnek is vett incidens folyományaként, talán mire e sorok napvilágot látnak, az egyetemi tanács jóváhagyó pecsétjével ellátva, immár ott fekszik a vallás- és közoktatásügyi miniszter asztalán.

Tudva van, hogy ennek a véleményes javaslatnak a genesisé az egyetemi ifjúság kebeléből kiindult amaz erősen katolikus színezetű mozgalomra viendő vissza, mely a bezárult tanév folyamán az egyetemi épületben megtörtént keresztcsönkítások hatása alatt keletkezett szokát-

lan mérvű izgalmak közepette egyenesen a miniszterhez és azért fordult, hogy a miniszter a keresztet, mint a katolikus keresztvétség symbolumát rendeleti úton az egyetemi tantermekben kifüggesztve, ezzel a keresztvétség szellem állítólagos megsértését torolja meg s tegye evidenssé, hogy ennek az egyetemnek a falain belül ma is a „keresztény katolikus szellem, az ur s minden más szempont ennek az egynek alárendelendő.

Az egyetemi ifjúság katolikus részének ily célból illetékes helyre beadott kérvényét a miniszter szokás és jó rend szerint véleményadás végett az egyetemi tanáchoz tevén át, ez azt viszont a jogi karnak adta ki s így jutott *Concha Győző* abba a helyzetbe, hogy mint a jogi kar előadója ismert javaslatát megszerkeszse; a jogi karral elfogadtassa s megindítsa azon az úton, hol annak sorsát és végkifejldését — legalább nagy körvonalakban, — manapság ki-ki előre láthatja s minden nagyobb arányú divinatori tehetség nélkül meg is jósolhatja.

Lentebb majd lesz szavunk a véleményes javaslatra.

De ezt megelőzőleg kötelességünk e kérdéssel összefüggőleg némely hírlapok tévedését helyreigazítani s egy nevet a gyanúsítás vádja alól, pusztán az igazság szempontjából ezennel kivonni.

Azon a kavi értekezleten, mely a *Concha*-féle javaslat sorsa felett döntött, — mint az egyetem jogi karának egyik tagja, — ki annak idején mint protestáns ember éppen azért neveztetett ki katedrájára, hogy e tudománynak (egyházi jog) ott az egyetemen legyen necsak katolikus, hanem protestáns előadója is, — jelen volt *Kovács Gyula* is, —

— ugyan miről tudnak annyit sokat csevegni madaraid, hogy zavardra nem hangatnak.

A szerelemről.

— Hát az micsoda?

— Jer! Ide mellem, egészen közel, hajtsd le szép fürtös fejedet vállaimra, még se l add ide ptyolat fehér kezeidet szemembe nezz a szemembe bosszan, mélyen és én elmondom neked mi az, ne fejl! nem lesz bántódásod.

A leányka úgy tett, a mint mondva volt. Olajsimut remegve az ifju oldalához, lehajto ta eebb szép felet annak széles vállaira, elatette kezeit amannak kérészeibe, majd telemelte fejét es szembe fordult az ifjuval.

Olyan különös érzés fozta el, mikor az ifju ez-ínev szorításat, ajkanak forró leheletét érezte. Ártatlan mosolylyal odahajolt egész az ifjuhoz s bele nezett ragyogó szemével annak izzó szemébe es ujból megkerdezte: „mi az a szerelem?”

Erre a kérdésre elereszté az ifju a leányka kezeit, kitarta karjait, átkulcsolta szokkal a kedves gyermeket, dobogó koblere szorította s egy hosszú forró csókot nyomott a lihezó ajkakra.

E nem vart búvós pillanat alatt megdobbant a leányka szíve. Édesen fajó sikolyással borult az ifjura. Most már tudta, érezte, mi az a szerelem, az a néma ölelés, az a hosszú forró csók, megmagyarázta neki a földi üdvösseget.

Mikor az édes anya a kunyhó udvarába lépett, boldog ölikezésben találta gyermekeit. Örömben megeredt könyeinek arja.

Igy született meg a szerelem, az a csudás kejes érzésem, mely két egymasert dobogó kebelnek paradicsomot teremt a földön.

Másnap hajnalban már kint futkosott a virágos völgyben. Mikor a völgyből fehér patyolatba burkolt fürtös fejével megerkezett, együtt ta álta ismét megmentőjét azzal, a kinek olyan édes almot adó hangja van, a kit megmentője édes anyamnak szóló ott es a kit ő is anyamnak nevezett. Az a harmadik forró csókot nyomott e szóra a leányka homlokára.

— Hát őt hogy szólítsam — kérdezte a leányka az ifjura tekintve.

— Testvér!

— Testvér? — tagolta a leányka — hát mié t egett ugy a tekintete, mintha maga a nap volna szemében.

— Mese az gyermekem! csak te látod azt ugy. meg fogod később szokni, ha megismeritek egymást.

— Ölekeztek össze, mint testvérek.

Erre a kijelentesre mind a két fel meghátráit.

Az anya nem folytatja tovább, dolgai után látott, magára baryta a gyermekeket, kik farkasszemet néztek egymással. Később egyhanguak taláta a leányka a némajatekot, sarkon fordult, kifutott a mezőre, a közel erdőre, fellármázta eles hangjaival az erdő összes lakóit, tel-tépre kötenyét a rét virágaival s ugy tért vissza.

A kis kunyhó udvarán csak az ifjut találta, a ki turbékoló gerléit etette.

Azt kérdezte tőle a leányka, hol van anyánk?

— Anyánk nincs itthon — válaszolt az ifju — elment az erdőre sebedre ezer jó füvet keresni, hogy hamarabb meggyógyulj.

A leányka megnyugodott a választásban es odaült ő is a felőczára, annak az ürésen maradt hosszabbik végére. Nézte, bámulta az ifjut, ki etette, itatta madarait.

Etetés közben a kálitka nyitva hagyott ajtócskáján kirepüt a gerlepar. Egyenesen a kis kunyhó szalmateleu gerlecz-re szállottak, hol szaroycsattogva turók ltak az arany szabadságnak.

Az ifju elkezdett nekik az ő nyelvükön fütölni, beszélni. Hivogatta őket tenyerebe szórt buza szemekkel, a kis valyucska töltött friss vízzel, de azok egymással lévén eltelve, mindezekre nem figye mertek.

A gerleparból az az egyik, a melyiknek olyan kis bóbira volt feje fölött, szé terjesztett szaroyakkal olyan édes kedves hangon turbékol a kisebbiknek, a melyiknek tollazata szépen simult testehez.

Ez utóbbi olyan figyelemmel hallgatta amanoak bugásait. Kec-e-en adta vissza szaroyával tarsanak a simogatást s egyszer magkor ingerlően fogta meg piros csőrével amannak még pirossabb csőret.

A leányka pedig közelebb húzódott az ifjuhoz.

— Testvér, miért nem hangatnak reád madaraid, mikor olyan melege beszélsz hozzajok — szólta meg a leányka az ifjut.

Az ifju talán nem hallot a megszólítást — bámulta gerléit.

A leányka odasimult az ifju mellé, az pedig átölelte a karcsu termetét.

— Testvér! — mond a leányka, gömbölyü karját az ifju vállaira téve — miért csipdesik egymást a piros szajecskáikkal gerleid,

— Mert szeretik egymást.

— Mi az?

Erre a kijelentesre akaratlanul is egymásra pillantottak, aztan fülüg épirulva széthuzódtak!

Az ifju ismét a gerléit hivogatta.

— Testvér! — kezdé ujra a leányka

ebből a körülményből, meg aztán abból a másiktól, hogy a javaslat egyhangúlag lett elfogadva, tehát az ellen Kovács sem tiltakozott, — némely lapok azt követelték, hogy Kovács Gyula az utóbbi időben kathólikizált s mint afféle renegátnak a dolog természetéből kifolyólag immár a protestántismushoz semmi köze.

Illetékes helyről vett információ és felhatalmazás alapján kijelentjük, hogy ez a feltevés alaptalan. Kovács Gyula ma is protestáns s sokkal többet ad izlésére s apái vallására, sem hogy vallását elhagyni magának megengedhetne volna.

Ez az egyik, a mit konstatálni akartunk.

A másik meg az, hogy Kovács a Concha-féle javaslatához a maga részéről csak azon feltétel alatt járult, ha annak a vallásbölcseleti tanszék felállítására vonatkozó része úgy oldatik meg, hogy e tudomány művelésére ott az egyetemen katedrát kapnak a protestánsok is. Értesülésünk szerint Kovács ezt egyszerűen kikötötte; a mit aztán a jogi kar annyira természetesnek és méltányosnak talált, hogy a részéről megindított további magán tárgyalások folyamán ez eszmének már maga Wlassich miniszter is megnyerett s nem lehetetlen, hogy a kérdés rövid idő alatt ebben a formában fog dűlőre jutni.

Megérdemli tehát az a Concha-féle javaslat, hogy közelebről szemügyre vegyük. Mert a kilátásba helyezett egyetemi protestáns vallásbölcseleti katedra ára ott van ebben a javaslatban megszabva. Nekünk legalább, kik természetesen egyéni véleményünket adjuk, úgy tetszik, hogy a mit ígérnek, nem ingyen ígérik.

A javaslatot a „Magyar Állam“ december 4-iki számában, — amint mondja, — „hiteles és hivatalos szövegben“ közli. — Ebből látjuk, hogy a jogi kar különböző, de valóban fontos okok alapján a miniszternek nem ajánlja, hogy a tantermekben a keresztekét kifüggesztesse (nem voltak azok ott 1848. előtt sem kifüggesztve!); de mert (s itt idézzük a javaslat eredeti szövegét) „a budapesti egyetem legfőképpen alapításának katolikus jellegénél, de az egyetememet az idők folyamán gondozása alá vett magyar állam keresztyén természeténél fogva is, — a vallásnak bizonyos fokú ápolására hivatott, — az egyetem, midőn hallgatóit a gyakorlati életre tudományjal elkészülve kibocsátja s tudorság koszorújával övezi, vallási fogadást vesz tőlök jövő társadalmi hivatások hűséges betöltésére. Ez többé nem *értelmi, hanem valási tény*, a melynél helyén való, hogy vallási jelvény alkalmaztassék. Minélfogva szükségesnek látja a kar, hogy a felavatásokra, tekintettel a díszterem és a tanári és egyéb eskütételekre, a tanácsterem asztalán feszület legyen. Ugyancsak az a véleménye a karnak, hogy az egyetem alapításának megfelelőleg, az egyetemi istenítisztelet újból rendeztessék; az egyetemi hitészónoki állás visszaálltassék s a bölcseleti karban a keresztyén religio bölcseletének tanszéke betöltessék“.

Erre az okoskodásra mindenekelőtt az a megjegyzésünk, hogy „*értelmi és vallási tények*“ ilyen merev ellentétbe

állítás, olyan magyar találmány, mit a tudomány szempontjából igazolni alig lehet. Ahonnan helyesebb lett volna a gyermeket nevének nevezni; az „*értelem*“ és „*vallás*“ helyett az „*államot*“ és az „*egyházat*“ említeni. Így aztán a distinctio érthetőbb őszintébb és igazabb is lett volna. Mert noha nekünk az ideálunk éppen nem a szabad egyház a szabad államban, hanem a keresztyén egyház a keresztyén államban: az is bizonyos, hogy itt a Concha-féle javaslatban az állam és egyház egymáshoz való viszonyáról van — bár leplezetten szó. S ha így, akkor tisztában kell lennünk azzal, hogy a modern állameszme legislatoricus jellege újabb időben az egyházzal való viszonyában Európaszerte a következő 3 irányban domborodik ki: 1. az állami sphárák teljes elválasztása az egyháziaktól, 2. ezen spháráknak olyatén rendezése, hogy az állam az egyházi ügyekbe csak ott avatkozzék be, hol érdekei érintve vannak s 3. az állami suprema inspectio biztosítása az egyházzal szemben.

A két corporatio között meglévő viszony rendezésére nézve a hármast irányelv következetes alkalmazása csak üdvösséges eredményekre vezethet mindenütt, — s főként az olyan államban szükséges, ahol, mint nálunk Magyarországon nagy a cultus disparitatis s az interconfessionalis béke a nemzet-szellemi, erkölcsi és anyagi boldogulásának egyik elsőrendű feltétele.

Ahonnán mindenekelőtt azzal kell tisztában lenni, hogy vajjon az a „Magyar királyi tudomány egyetem“ állami intézmény-e, vagy pedig egyházi? Ha e felett döntöttünk, akkor a fentforgó esetben a modern állameszme említett jellege szerint könnyű a miniszternek s másnak is a modus vivendi megtalálni.

A kérdés fontos voltának Achillesi sarkát úgy látszik érzi Concha is, az egyetem jogi kara is; de a helyett, hogy azt erőlyesen megtapogatóknak s a problémát a „*vagy-vagy*“ kérdőjele elé állítanák, óvatosan megkerülik azt; nemcsak, hanem olyan látitud magyarázatba bonyolodnak bele, melyből kifolyólag mindent igazolni lehet, a mi nem fogalmi képtelenség.

De mi másképpen distingválunk. Azt nem tagadjuk, hogy ennek az egyetemnek az alapját Pázmán Péter vetette meg, mikor fundatiójával a bölcseleti és theologiai kart létrehozta. Később ismét egyik római katolikus egyházfejedelem t. i. Loósy Imre hercegprimás bővítette azt a jogi karral. (A Mária Terézia alapítványai az orvosi karra nézve már más elbírálás alá esnek!) De a mikor az 1848-ik évi XIX. t. c. az egyetemet a vallás- és közoktatásügyi miniszter felügyelete alá rendelte, már akkor (sőt de facto azon 1773-ban kelt királyi leirat megjelenésétől kezdve, mely kimondja, hogy „*universitas Pestina e professoribus sine religionis discrimine suo tempore deligendis coalescere debebit*“; az egyetem megszűnt katolikus lenni.

(Vége köv.)

Luzsénszky Félix báró Debreczenben.

— A transzváli magyar parancsnok fölolvassá. —

A míg az öreg Krüger Európa fővárosait veszi a nyakába és az államfők előszobáit járja, hogy kihalgatáshoz jusson s ezzel elérje hogy Transzval es Anglia báborus ügye a hatalomk választott biroságának döntése elé kerüljön, — a míg Krüger papa ezt a kevés reménytel bizató vaudorutát járja, az ő ember-i, a levert eszme önkéntesei is népszerűséget igyekeznek csinálni a délafrikai köztársaságok elveszett ügyenck.

A debreczeni burbaratok között bizonyára nagy érdeklődést fog kelteni, hogy Luzsénszky Félix báró, a transzváli magyar önkéntesek legnevezetesebbje, legközelebb Debreczenbe jön és itt felolvasást tart a transzváli háborúról.

Luzsénszky a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület javára olvas fel a nagyobb vidéki városokban, Arad a második vagy a harmadik stacziója lesz felolvasó körútjának, amelyben Clair Vilmos, ja F. M. K. E. titkára kíséri.

A F. M. K. E. elnöksége a felolvasás tervezői tegnap értesítették S a l a c z Gyula polgarmestert és kérték, hogy a felolvasásra, a melynek ideje még órács megállapítva, a városhaza nagytermét engedje át.

Luzsénszky Félix báró az elsők között ment be Magyarországról Transzvalba, hogy a bur csapatok közzé álljon. Azelőtt a képviselőház hivatalnok volt, de részt vett a boszniai okkupációban is.

A transzváli háboruban igen vitézül harczolt, igen sok nevezetes ütközetben vett részt és rövid idő alatt parancsnokká léptettek elő. Mikor a háboru végeztével több társával hazajött, Budapestben nagyon rokonszenvensen fogadták a bur önkéntest.

Debreczenben a burbarát érzelmek nincsenek ugyan ily erőse, kifejlődve, de azért felolvasásának meg a s emélynek érdekességére kétségtelenül nagy közönséget fog vonzani a F. M. K. E. javára.

Színház.

Aranyasszony.

Végre a sok ocsón összevásárolt bukott darab után Komjáthy direktor megemberelte magát s előadatott egy olyan darabot, mely ha nem is aratot feyes sikert, de legalább teletszett a közönségnek.

Az Aranyasszony két obsturus német író vigjátéka. Egy aranyműves felesége a hősnője ki az özvegyiséget megunja és mindenáron arisztokrata férjre vadászik, de mivel a jelentkezőkről megtudja, hogy éhenkórászok — leszál a magasról s férjhez megy egyik munkáshoz. A darabnak érdekességét az kölcsönöz, hogy M a k a i Emil a kiváló poéta átültette magyarra — de annyira, hogy nemcsak lefordította, — de a szereplőket is magyarította s a színhelyet Erdélybe tette. Makainak érdeme csupán, — hogy a darabról elmondhatjuk, hogy kedvs dolog. Makai csengő rimei az egész darabban pattognak.

A czimszerepet F á y Flóra játszotta. Valóban aranyos leány — pardon asszony — volt. Fáy nál hozzá vagyunk szokva, hogy ko-

mely drámai szerepeket játszik. Így annál kellemesebben lepett meg az a kedves-ség, otthonosság s könnyed beszédmodor, melyet a vigjátéki szerepben hallottunk. Azt a kevés drámai részlete pedig, melyet szerepében ki-domborítani kell, kifűnően érvenyre juttatta. Korhű, feltűnő szép tolettjei is megemlést érdemelnek.

O d r y Árpád a másik főszereplő, a tegnapi felleptét a legszebb estéi közé sorozhatja. Olyan biztosan, elegánsan s nyugodtsággal s érzéssel nemigen láttuk az idén játszani, de azt is meg kell említenünk, hogy ilyen hálas szerepe nem is volt. K i s s Iren alakítása s játéka szintén kiemelkedett. Tanayné, Tanay, Nagy Gyula, Szabó Irma, mindnyaján élvezetes játékot nyújtottak. Konstatálhatjuk, hogy ezen előadásnál az összejáték s rendezés teljesen kifogastalan volt.

L. J.

Egy szinügyi bizottság lemondása. Kecskemetről vettük a következő szokatlan hírt:

A nélkül, hogy bárki is sejtette volna, mai üléseben szenzációs határozatot hozott a szinügyi bizottság. A szinügyi bizottság tegnap délután 5 órakor tartott üléseben egyhangulag elhatározta, hogy visszáadja megbízását a tanácsnak és lemondását semmi körülmények között sem hajlandó visszavonni. Ezen határozatnak oka — első sorban bizonyos szemé-lyi differenciákban keresendő, melyekre nézve a szinigazgató semmikeppen nem tudott a szinügyi bizottsággal megegyezni, illetve a szinigazgató többszöri figyelmeztetés daczára sem vette figyelembe a bizottság egy némely óhajait, a melyeket az a közönség határozott kívánsága képen állított Kövessy director elé. A városi tanács a szinügyi bizottság határozatára azt javasolta a közgyűlésnek, hogy a lemondást elfogadva, ez évben ne válasszon új bizottságot, hanem bizza a bizottság jogkörét ideiglenesen a — városi tanácsra, mely rövid időn belül tervezetet fog kidolgozni a szinügyi bizottság szervezetének újja alakítása iránt, szoros kapcsolatban az új zioni kerületi rendszerrel. A szinügyi bizottság lemondása városszerte feltűnést keltett, azt vegyes érzelmeikkel fogadák és különfeleképpen kommentálják.

Ez azután az erélyes szinügyi bizottság! Nalunk ilyen meglepetések nem fordulhatnak elő, mert a mi szinügyi bizottságunknak nagyon kevés óhaja van a gavallér szinigazgatóval szemben, mivel különben a bizottság egynémelyik tagja szoros üzleti összeköttetésben is áll. Hírba vannak kívánságai a közönségnek — kutyába sem veszi azt sem az igazgató — sem a szinügyi bizottság. Persze — a z üzlet a fő — s ha már nagy botrányok után hoz is valamelyes határozatot a bizottság — az igazgató azt figyelembe veszi ugyan, de nem teljesíti. És csodálatos — a szinügyi bizottság még sem mond le, sőt helyesli, hogy határozatának nem tesznek egeget. Ez a különbség a debreczeni és kecskeméni bizottság között!

Nincs szubvenzió. A vidéki színésze-
tet trdvalevőleg rendezni akarják, a rendezés legfőbb tényezője nélkül. Ez pedig nem megy. Erre mutat az is, hogy L szkay Andras az aradi szinkör, és Szendrey Mihály, a kassai szinkör igazgatói arról értesítettek gróf Festetics Andort, a vidéki színészet felügyelőjét, hogy azon esetben, ha az a kitalásba helyezett alamségeit meg nem kapják, színházukat nem állandósíthatják. De nem is állandósíthatják már a múlt év tapasztalatai alapján sem, midőn is ezeket fizettek rá a nyári szezonra.

Azt is bejelentették, hogy konstelenek volna a segély elmaradása esetein már most nyári állomasok után nézni. Tervebe is vettek hogy a nyári hónapokra lefoglalnak

6—8 színházat. Hogy a kisebb szinigazgatókra mily nagy csapás volt e két nagy szin arulat e konkurrenzájára, az tünő módonünk is fölösleges.

Szegény direktorok! Bizony a debreczeni szinhez direktora nem panaszkodok. Van bő-séges szubvenziója — 20 nyári állomása — s a teli állomás? Jó üzlet is az a debreczeni színház!

Előfizetési felhívás!

Magyarország egyik legrégebbi napi lapja, a függetlenségi és 48-as pártnak elejétől mindvégig hű és kitartó közlö-nye, a

„DEBRECZEN“

az 1901. évvel fennállásának 33-ik év-folyamába lép.

Tántoríthatatlan zászlóvivője e lap a magyar haza boldogulása egyedüli pont-jának: az önálló minden idegen befolyástól ment független magyar állam-nak.

Bátor, szókimondó harczosa a de-mokratikus eszméknek.

És mint debreczeni ujság, éber őre városunk fejlődésének s polgársága jólé-tének.

Hir és tárczarovatában szórakoztató olvasmányja, mintegy házi barátja a pol-gárok családi otthonának.

E lapot nemcsak fenntartani, de fejleszteni s minél szélesebb körben ter-jeszteni, különös pártunknak egyik leg-szentebb kötelessége.

E szempontból kiindulva, hogy ke-vésbé tehető polgártársaink is megsze-rezhessék maguk és családjuk számára ezt a mindennapi vendéget, a „Debre-czen“ eddigi 10 forint előfizetési árát 1901. január elsejétől kezdve felényire, vagyis 5 forintra, vidékre 8 forintra szállítottuk le.

A „Debreczen“ ily módon a vidék legolcsóbb politikai lapja lesz, mely min-den délután 4 órakor (péntek és vasár-nap kivételével) megjelenve, már az azon-napi orsz. gyűlésről s a világban történő fontos eseményekről gazdag távirati tu-dósításokat közöl.

Munkatársai pártunk és a közélet legjelesebb munkásai.

Felhívjuk polgártársainkat e lap tá-mogatására és terjesztésére.

Debreczen, 1900. november hó 18-án.

Hazafias tisztelettel

a debr. függ. és 48-as párt.

intéző bizottsága.

Lapunkat decz. 10 óta megkül-döttük mindazoknak, a kik az ivenk-jegye-tek; miután azonban ilyen ren-geteg példányok szétküldésénél könnyen fordulhatnak elő tévedések, felkérjük mindazokat, kik a lapot rendszeren nem kapják, hogy azt kiadóhivatalunkban bejelenteni szíveskedjenek, hol azonnal intézkedés tételük a pontos kézbesítés tekintetében.

Ujjonnan belépő előfizetők a lapot 1901. január 1-ig ingyen kapják.

H I R E K.

Az aradi katonabörtönből.

— Az egyik jön, a másik megy. —

A varsanczok között levő katonabörtön-ben, amely oly jól van rejtve a világtól, mintha az operenciákon is túl lenne, egy-haogu az élet. Csak akkor változik a sor, ha egyik a darócruhas rabok közül kisza-bndul, s a másik új jön a helyebe.

Ilyen esemény volt a napokban a ka-tona börtönben. — Az egyik jött, a másik ment . . .

(A lefokozott szakaszvezető.)

Makán János makói születésű 24 éves közlegény 1898. év őszén vonult be a szegedi 46. gyalogezredhez, ahol lassanként felvitte az isten a dolgát szakaszvezetővé. Tetszett neki a magas rang s iparkodott is kihasználni annak előnyeit.

A zöldfelü regutak nem győzték pénzzel tartani, a mi sonka, kalacs, jöfele falat ha-zulról érkezett bárkinék, az mind Makánhoz vándorolt, a ki később beosotta a kezét alá rendet legényiséget inspekcióba, hogy melyik napon ki k ö t e l e s ellátni borral meg dohánya!

Jaj volt annak, aki nem tet-eleget köte-lezettségének. Makán rendkívül szigoru ndott lenni s a szegény bakagyerek keservesen megbánta azt a pilanatot is, a mikor követte a monduri.

Folyt ez a gyöngyélet egy darabig, amig a félő, lassu suttogás elju ott a parancsok ság fülebe is. Szigoru vizsgálatot indítottak ekkor s kiderült Makán szakaszvezető sok büne.

Ez év május 29-én szállítottak be az aradi várfoháza, s aradi hadbíróság hama-rosan kimondta főitthe az itéletet, a mely hat hónap büntetésre szolt.

Tegnap telt le a büntetése. Visszaszálli-tották a szegedi ezredhez, a hol elvették tőle a fényes három csillagot s most mint közle-gény szolgálja le nemcsak a hátralevő esztendőt, de a börtönben eltöltött havi havi időt is.

(Katonák fosztogatója.)

A ki jött, az is Szegedről jött. A neve: Ehwald Jakob és harmadik esztendeje van katonáéknál, Ez azonban csak egyszerű ba-kalegény maradt, mert az idők folyamán le-mondott arról az ambicióról, hogy egy csil-lag is diszítse a kabátját.

Katonai nyélven »vén szentség« lett, réme a többinek, mert erő zakos, durva ma-gaviselete miatt egyre-másra kellett bünt-etni.

Hazulról nem sokat kapott, ezért tol-vajlásra adta a fejét. Az ősszel bevonult uj-joncok sok onntvalóval, aprósággal ellátva érkeztek meg Szegere s ezekre a holmokra fájt Ehwald foga.

Felebbvalói hatafmával nem juthatott semminek sem birtokába, következőleg büne határozza el magát, Felfeszegge te az ujjon-azok ládát, kiszedett onnan minden élelmi-szeret és értéktárgyat. Az ezüst órákat, gyü-rűket elzalogosította, a pénzt elmulatta. Végre azonban rajtakaptak a lopáson s elszállítot-tak a fezzveres örök Aradra.

* **Istentiszteletek.** Holnap vasárnap az ev. ref. templomokban az istentiszteletet a következő sorrendben tartatnak meg: Nagy-templomban Dicsőfi József. — rendes lelo-kesz. — Kistemplomban S z a b ó Bertalan.

Ujtemplomban: K. Tóth Kálmán betegsége miatt Sáfrán Lajos, Ispolytemplomban: Mitrovics Gyula, Szegényházban: Hajdu Zsigmond.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

* Rablók nyomozása. A debreceni rendőrség kettőzött szorgalommal kutat a vakmerő rabló támadók után. Egy foglalkozás nélküli lakatot kihallgatásra is csitáltak, mert ellene gyanúkok merültek fel. Beidézte a rendőrség azokat is, akik ellen a rablómerényes letek történtek s ezek közül kettő tegnap este ráismert a gyanúsított emberben támadójukra. A kihallgatás késő estig tartott s a két megátamodott határozott nyilatkozata után a foglalkozás nélküli lakatot fogva tartották. Az éjjelt a rendőrség börtönében töltötte s ma folytatják a vizsgálatot és a további kihallgatást.

* A zenekedvelők körének I. hangversenye e hó 16-án Vasárnap este tartatik meg a zenében. A programmszellemes összeállítását folytán az előadás iránt élénk érdeklődés mutatkozik a zenekedvelő közönség körében.

A hangverseny vendége Bertsz Mimi úrnő lesz, a m. kir. operának művésznője, a kit bájos megjelenése; rekonszenves, minden registerben teljesen kifejlett hangja, különösen pedig intelligenciája, az opera kiválóbb szerepkörének betöltésére tesz alkalmassá, legkivált a poétikus alak ábrázolására.

Programmszerűleg Erzsébet áriáját és Juli románczát fogja énekelni, utóbb pedig a dalirodalom gyöngyeit Beriotól és Bizettől. Ez alkalommal mutatja be Pármaynak a „Hayde” című elegiáját is.

Érdekesnek ígérkezik a műsor 3-ik száma: Thierot témája és variációi keltésével a zongorára.

A hangversenyt Beethovennek op. 9 triója vezeti be és Rubinsteinnek op. 15. Zongorás triója zárja be, mely az estély fénypontjait tekinthető.

A hangverseny pontban fél 8-kor kezdődik és az egyes számok előadásainak tartama alatt az ajtók zárva maradnak.

* Nincs deficit a városnál! Mily kellemesen hangzanak a szavak s még kellemesebben hangzanának, ha tényleg igaz lenne, hogy nincs deficit a városnál. Az egész város jól tudja, milyen óriási pénzzavarokkal küzd a város, de ugylátszik azok az urak a városban, akik eltelettik ezt s azt gondolják nincs deficit, vagy ha már van is — legyen még több. A jog- és pénzügyi bizottság is egy véleményen lehet a tanácsossal, mert különben nem hozna olyan határozatot, mint tegnap, hogy a felügyelő bizottsági tagok tiszteletdíját felemeli. Milyenüljük a bizottság jóakarát s azt is előismerjük s tudjuk is, hogy a három felügyelőbizottsági tag: Komlóssy Dezső, dr. Szántó Samuel, Kornhoffer József megérdemlik a tiszteletdíj felemelést, mert dolgoznak, fáradoznak annyit, mint a városban az urak, — de mért jut épen most eszébe azoknak az uraknak, hogy fizetésemelésre gondoljanak. Annyi pénz van a városházán? Azok az urak bizonyára nem kérték ezt s megvagyunk arról is győződve, hogy ezután is époly lelkiismerettel s odaadással végeznék a magukra vállalt teendőket, mint eddig s nem keserítene el őket, ha később — mikor a város pénzügyi viszonyai rendezettebbek lesznek — melyek tisztelet díjait. Ne siessünk — előbb régi adósságainkat egyenlitsük ki — csak azután kezdjünk újabbakat csinálni.

* Függetlenségi párt bálja. Mint minden évben úgy most is fényes táncvigalmat

rendez a függetlenségi és 48-as párt a Bika dísztermében január hó 17-én csütörtökön. Az előkészületek már serényen folynak s biztosra vehető, hogy e bál egyike lesz a legszebb malatásoknak, mert a rendezőség vállelve munkálkodik azon, hogy a most rendezendő táncvigalom az eddigieket minden tekintetben felülmulja.

* Értesítés. A Péterfia utcái választó polgárok értesítettnek, miszerint mindazok, kik igazoló jegyeiket a f. hó 19-iki városi bizottságtól választásra mindez ideig meg nem kapták volna igazoló jegyeiket, a választás napjáig Vecsey Imre tanácsnok (b. főjegyző) ur hivatalos helyiségében (úarosház I. emelet 7-ik ajtó) a választás napján pedig a polgármester titkári hivatalánál jogosultságuk igazolására mellett átvehetik.

* Az iparosok karácsonyi kiállítása. A debreceni iparistület az „Iparos Otthon” Simonffy-utca 1. sz. alatti dísztermében f. hó 16-tól 24-ig tartó „karácsonyi kiállítás”-t rendez abból a célból, hogy ez által a helybeli publikummal a helybeli iparosok karácsonyi és újévi ajándékokul is alkalmas készítményeit megismeresse s ezután minden évben rendeztetik ily kiállítás. Most még a kezdet nehézségeivel kell küzdenünk, de a kiállítás megis szép sikerűnek ígérkezik, hogy azonban ne csak az iparosság, hanem a közönség is hozzájárjon a sikerhez, s e célból a sajtó jóindulatú támogatására van szükségünk. Tapasztalva azt, hogy a tekerkesztőség mindig szívén hordta a hazai ipar partolását, most a midőn e támogatásra konkrét alkalom nyílik, bizalommal kérjük fel, miszerint e kiállításra s z o m b a t i számában a közönség figyelmét felhívni sziveskedjék. A kiállítás beléptidij mentes lesz.

Az egyébtudnivalókat a következőkben közöljük: Kiállítja készítményét 22 önálló iparos 26 iparos segéd és 3 tanonc. A kiállítás ünnepélyes megnyitása vasárnap azaz 16-án d. e. 10 órakor lesz. A kiállítási juri (zsűrijel) áll: Toth Kálmán ip. test. elnök, Dobieczy Sandor, Aczel Géza, Serli Ede és Zelinger Ede urakból, kik működésüket f. hó 15-én d. e. 2 órakor megkezdik, illetve az iparistület által adományozott 1 arany, 5 ezüst és 10 bronz érem odaítélését akkor teljesítik. A kiállítás nyitva áll naponta d. e. 9 óratól 12-ig és d. e. 3-6-ig.

* Törvényeségi tárgyalások a jövő héten. Hétfőn december 17-én Bank János és társa ellen zsarolás miatt.

Kedden, december 18-án Ban Gergely s társa ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértés. Mike Erzsébet ellen lopás, öz. Elek Lukács Imréné ellen súlyos testi sértés, Kovács Daniel ellen lopás, Szűcs Miklós ellen lopás miatt.

Szerdán december 19-én Papp M. János ellen magánokirat hamisítás, Pocsai Antal s társa ellen lopás, Dózsa József s társa ellen lopás, P. Zs. Szabó Márton ellen, gondatlanságból okoz. ember ölés miatt.

Csütörtökön december 20-án. Volenszki István s társa ellen súlyos testi sértés, Szabó Sandor s társa ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértés, Katona György s társa ellen ellenorgazdaság, Konczos Juli s társa ellen lopás, Varga Sandor ellen lopás miatt.

Pénteken december 21. Kecské István ellen lopás, Turi Mihály ellen lopás, Pip Erzsébet ellen lopás, ifj. Pozsgay Karoly ellen lopás, Dombori Aron ellen lopás, Hunyadi Imréné, ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt.

Ugyanaznap az ítéletek is kihirdetnek.

* Népszámlálási közlemény. Az 1899. évi XLIII. t. cz. alapján megajándékozó népszámlálás és munkálatai városunkban is fogantatás végett, a mennyiben 10 megbízott küldetett ki a belvárosi területén levő lélekszám felvételére. Ezen munkálatai alapján fog a népszámláló biztosok munkaköre megállapítani. Kérik tehát a nagy közönség a megjelenő kirendelt részére, kik különben is csak a háznál levő lélek számát adhatják a felvilágosítást megadni.

* Templomfelszentelés. A debreceni görög kath. imaház és iskola ünnepélyes felszentelése, mint az előbbi lapban decz. 19-volt jelezve, elhalasztott decz. 23-ára.

* Szerencsétlenség a vadászatban. Bay László pradalai gépész Medve Kálmán kölcsön birtokán sógorával vadkacsár ment vadászni. Hogy a fegyvere mindig kész legyen, megtöltötte s a kővel lefele fordította. Arról pedig egészen megfeledkezett, hogy a ravaszokat nem eresztette le. A vadászatban két ismerősével találkozott. Köszönés után a csövével lefordított fegyvert előre akarta venni. Ebben a pillanatban a vadásztáskába akadt ravasz levágódott s a fegyver elsült. A golyó Bay László jobb ábafejét furta keresztül. A szerencsétlenül járt uradalmi gépészt Debrecenbe a kórházba hozták.

* Vörösmarty ünnedély. A debreceni kereskedelmi akadémia 1900 deczember hó 15-én d. u. 5 órakor Vörösmarty Mihály emlékeztető ünnepélyt rendez, melynek tárgysorozata a következő:

1. „Szózat” Egressytől, énekl. az ifjusági énekkar.

2. Elnöki megnyitó beszéd, tartja Csapó László önk. elnök.

3. „Hazádnak rendületlenül” Ábrányi Emiltől, szavalja Klein Samu III. évf. tan.

Hubay Poéme Op. 56. No. 2, előadják: hegedűn Laszgalner Agoston II. évf. tan, és zongorán Fenyő Imre I. évf. tan.

5. „Az élő szobor” Vörösmartytól. szavalja Tárnok Dezső III évf tan.

6. „Vörösmarty dalok” előadja az ifjusági zenekar.

7. „Vörösmarty emlékezete” irta és felolvassa Bródi Árpád III évf. tan.

7. „Szep Ilonka” Vörösmartytól, szavalja Kiss Emma, zongorán kiséri Hirsch Anna a női tanfolyam növendékei.

9. „A vén cigány” Vörösmartytól szavalja Csapó László III évf. tan.

10. Induló a „Prófétából” Meyerbeer G.-tól, előadják: hegedűn Engel László, fuvalán Biedermann Gyula és zongorán Fenyő Imre I. év. tanulók.

11. Záró beszéd, tartja Dr. Sántó Sámuel tanár.

12. „Hymnus” Erkel Ferencztől, énekl. az ifjusági énekkar.

* Fizess magyar. Egy norvég alattvalónak sikerült feltalálni egy új puskát. Ez felülmul minden eddigi gyorstűzelő puskát, A halalmányt Rothschild bárók vették meg. Igy alighanem magazinba kerül és a roszdás vasak közé a Mannlicher is, új paska kell a hadseregnek. Kiadják a jelszót: — Fizess magyar. A földkunyhók pedig szaporodnak az országban.

* Az izr. nőegylet multságának számadása. A depr. izr. betegsegélyező és ápoló nőegylet által 1900. évi deczember hó 9-én rendezett jubiláris hangverseny bevételeiről és kiadásairól. Bevétel: 1. Felülfizetésekből 593 k. 2. „Eleven ujság” elárúsításából 327 k. 63 f. 3. Belépő jegyekért 1434 k. összesen 2354 k. 63 f. Kiadás: 1. „Eleven Ujság” rendezése 313 k. 40 f. 2. Tiszteletdíjak: 321 k. 3. Terem 200 k. 4. Nyomatványok és postadíjak 350 k. 76 f. 5. Znekarnak 40 k. 6. Rendőri engedélyért 16 k. összesen: 1241 k. 16 f. Tiszta jövedelem: 1113 k. 47. f.

* Belépés a Zion egylet kötelékébe. A Zion debreczeni betedsegélyező egylet választmánya ez uton is közhírré teszi, miszerint mindazoknak, kik az egylet kötelékébe belépni óhajtanak és ez iránti hajlandóságukat a belépési-ajánlati iv szabályszerű kitöltése és aláírása által folyó hó 15-től kezdődőleg 1901 évi január 15-ig az elnökségnek, avagy az egyleti helyiségben a titkárnál bejelentik, az alapszabályban megállapított 6 korona felvételi díj elengedtetik. Bővebb fejvilágosítást, belépési ivet és alapszabályt készséggel nyújt az egylet titkára a hivatalos helyiségben. Nyitva naponta 5 és 7 óra közt. Az egylet választmánya.

* Letört bimbó. Molnár Albert polgártársunkat súlyos csapás érte. Kis leánya két hónapos korában tegnap este elhunyt. A kis

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron levő

Női ruhaszöveteket

színes selymeket mosó velezeket, atlas satin és batisztokat, haraszt kendőket, valamint

szőnyeget, függönyöket

tel emesen leszállított áron árusítjuk el.

Szabó Lajos Fiai

DEBRECZEN, Rózsater.

7 méter egy ruhának való női dívatszövet 1 frt 75 kr.

HAZAI IPAR!

Wein Károly és Társai

szövőgyár, KESMÁRK

elismert hírneves

szepességi vászon

es damaszt áru

minden nagyobb üzletben kaphatók

Gyáraiból származó minden darab áru

ezen védjeggyel van ellátva.

HAZAI IPAR!

A 158-öt f n a ódusan fessere!

BUTOR-

üzletünket

VARGA és FLASCHNER

ezért alatt megnyitottuk:

Piacz utca 44 ik szám alatt

(Dr. Ufalusi fele házban)

hol a leggy-zerűbből a legdís-esebb kivite ü berendezések a legkülönböz-ből t-ökben, de a a jök a legzsl seeseb kiviteben jutanyos arak és szolid kszoigalas mellett beszerezhetök.

Legzelszerűbb karácsonyi ajándékok

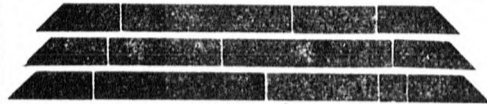
oo ékszerek oo

ezüstneműek

o kitünő órák o

LÖFKOVITS ARTHURNÁL

Főpiacz kaphatók.

A kontinens legnagyobb szappangyára

Savonnerie Maubert

Paris-Bruxel es-Lille.

17 e is ő rend ü kitüntetés.

Alapítva 1820.

Ujdonság: Le Cendrillon

(Hamupipőke)

az ökökélő világ kedvenc szappan a. Ezen főom ilatu szappan kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyóvyszertárában, V zérkepvisező: **Neumann József** Bpest, VI. Lázaru, 8 szán.

A legszebb és leghasznosabb karácsonyi és ujévi ajándék egy jó

varrógép

mely ugy családi, min ipari hasnallatra kenyelmes reszletfizetésre is a legelőnyösebben csak

Schweitzer Testvérek

gyári raktárból szerezhetök be. A gépek kezelésére és a műhuzás betávitására szakképzett személye-tünk által díjmentes oklást adunk.

Főraktár:

DEBRECZEN,

piacz a megveházzal szemben.

Árjegyzéket ingyen s bérmentve küldünk

Legjobb minőségű

Gyümölcs-főzelék-lus

KONZERVEKET

ajánlja a

CONSERVEN-AKTIE-GESELLSCHAFT,

előbb Jos. Ringler's Söhne, cs. és kir. udv. szállítók

Bozen (Dél-Tirol.)

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Fenti készítmények a legtöbb előkelő csemegeüzletben kaphatók.

Senzációs ujdonság!

Petroleum-izzó-égő

PITTNER.

Előnyei: Minden 4 Amtros petroleum tartályra alkalmazható. Átmérője felcsavarható. Kezelése és szerkezete igen egyszerű. Kifogástalan korom, szag és veszély nélkül égés, vakító, fehér fény kb. 80 gycertya lángig. Egy liter közönséges petroleum 15-16 óráig elegendő, tehát

a legnagyobb megtakarítás óriási hatás mellett. Prospectus ingyen és bérmentve.

Lenner Alfred, Bécs

VII. Schottenfeldgasse Nr. 56.

Nelkülözhetlen és felülmulhatlan, hatásában csalhatatlan.

Világcikk, kivitel minden országba.

Chief-Office 48. Brixton-Road. London S W.

A legmegbízhatóbb, legjobb s az egész világban dicsért és legkeresettebb háziszser a gyógyszerész

A Thierry balzsama.

Felülmulhatlan minden mell, tüdő, máj és gyomor bajokban, valamint minden belső betegségnél. Külsőleg a legeredményesebb

— sebgyógyítószser. —

Csak akkor valódi, ha az üvegen, az egész művelt világon bejegyzett zöld «APACZA» védjegy van és ha az ön elzáron a cég. valamint e szók: **Allein echt** beprésselve látszik. Évi termelés bebizonyíthatólag 6 millió üveg. Postán, bérmentes szétküldés, 12 kis üveg vagy 6 dupla üveg **4 korona**. Egy proba üveg használati utasítással és a főraktárak jegyzékével **1 kor. 20 fillér**. — Szétküldés az összeg előzetes beküldése mellett

A. Thierry centifolia kenőcse

(csodakenőcsnek nevezik).

utólérhetetlen szívó erejű és gyógyhatású. Operációkat többny-re felslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves gyógyíthatatlannak tartott csontszel, ujában pedig egy 22 éves nehéz rákszerű bajt gyógyítottak meg. Artiszepikus hatású és mindenféle gyuladasoknál, sebeknél gyorsan enyhíti és eloszlatja a fájdalmakat, biztosan eltávolítja az idegen anyagokat. Egy tégely az összeg előzetes beküldése mellett **1 kor 80 fillér**. Nagyobb rendelmenynél olcsóbb.

Kimutatható évi termelés 100,000 tégely. Mindkét szerről egész könyvtár áll, elismerő és köszönő iratokól, a föld minden országából rendelkezésre. Kerülendők az utánzatok és vigyazni kell a égelyen b-égetett cégre: „Apotheke zum Schut-engel des A. Thierry”. A hol főraktár ninc, ott direct kell rendelni, nehogy hamisításokat szerezzenek be. A cím a következő:

Apotheker A. Thierry' Fabrik Pregradában

Rohitsch-Savanyukut mellett.

(A cs. k. állami hivatalnokok szövetségének szállítója.) (Contractor of the War-Office and The Admiralty, LONDON.)

313.

Az „István“ gőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK ÁRJEJYZÉKE

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésén megállapított 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

TT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG ÉS ENGED- MÉNY NÉLKÜL.

Keszpénzfizetés mellett, zsákkal együtt	korona értékben:	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű		28.60
B. Asztali » aprószemű		27.60
0. Királyliszt		27.60
1. Lángliszt kivonat		26.20
2. Elsőrendű zsemlye liszt		25.—
3. Zsemlye liszt		23.60
4. Elsőrendű kenyér liszt		22.60
5. Közép kenyér liszt		21.80
6. Kenyér liszt		20.—
7. Barna kenyér liszt		17.20
8. Takarmány liszt		11.80
11. Finom korpá zsákkal		8.40
zsák nélkül		6.00
12. Durva korpá zsákkal		8.20
zsák nélkül		7.80
Csirke buza zsák nélkül		7.—

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0-6 számig 85 kilogramm.
7. és 8. szám 70
11. és 12. szám 50

Debreczen, 1900. dec. 14.

Kukoricza-morzsolók

főz- és erőbajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül,

Gabona-rosták,
Konkolyozók (trieurók),
kezi kezelésre való

Széna és szalmasajtók
fekvően vagy kocsira szerelve,

Takarmány-füllesztők,
Szállítható takarékkészítők takarmány stb. részére
zománc: bevonattal vagy anélkül, szállítókészülékkel vagy anélkül.

Szecskaavágók, szabadalmazott kenőgyűrűs görgő csapágyakkal, igen könnyű
járásal, körülbelül 40% erőmegetakarítás mellett,

Répa- és burgonyavágók,

Darálók,

„Agricola“ sorvetőgépek [tolókerék szerkezettel]

mindennemű vet-mény számára, váltókerékek nélkül,

Egy-, két- és több vasú ekék

j töllel mellett elismert legjobb szerkezettel készülnek

Mayfarth Ph. és társa

csász. és kir. kiz. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzhőmör

Bécs, II., Taborstrasse Nr. 71.

Alapított 1872.

Kitüntetett több mint 400 arany, ezüst,
bronz éremmel és első díjakkal.

750 munkás.

— Árjegyzékek és számos elismerő levelek ingyen és bérmentve küldetnek. —

Képviselek és viszontárú-jitók felvételnek.

A legjobb harzi énekeseket

mély hangok és trillázókat küd utánvé-
mellett 8-ól 20 márkáig 8 napi próbaidőre,
esetleges becsereítés mellett

W. Heering St. Andreasberg
Harz 427.

Fizetési zavarokba

jutott kereskedőket, gyárosokat és ipa-
rokat — ha már csődben vannak is
— bárhol laknak, gyorsan és méltá-
nyosan kiegyeztet és ügyeit rendezi egy
régijönevű bejegyzett cég.

Perek, foglalások rendeztetnek és
a kiegyezéshez szükséges tőkét méltá-
nyos feltételek mellett előteremt.

Ajánlatok

Streng-Solide No. 1005.

Zitter Annoncen Exp. Wien. VII 2. Mariahilfer-
strasse 2. intézendők.

Serravalló-China bor

vassal,

orvosi kitünőségek által, mint Dr. Braun tanár, udvari tanácsos
Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag Dr. Krafft-Ebing tanár, udv.
tan., Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr.
Nuesse tanár udv. tan., Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner
tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánlatik.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem: XI. orvosi congressus Róma 1894. IV.
Gyógyszerész és vegyészeti congressus Ná-
poly 1894., Olasz általános kiállítás Turin 1898.

Arany érem: Kiállítás: Venedig 1894., Kiel
1894., Amsterdam 1894. Berlin 1895.
Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 1000 orvosi elismervény.

Ezen kitünő, újra elésztlő szer, kiváló íze miatt különösen
gyermeknek és asszonyoknak szivesen vetetik. Üvegekben 1/2 liter a
fét 1.20, 1 liter a fét 2.20 árusítatik minden gyógyszerárban.

Serravalló gyógyszerár Triesztben,

gyógyszerár nagybani szétküldési ház.

Alapított 1848.

Alapított 1848.

DIETRICH ÉS FIA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓK

TEA, RUM ÉS COGNAC NAGYKERESKEDŐK. FINOM LIKÓRÓK GYÁRA.

Gyár és központi iroda: BUDAPEST-KÖBÁNYA, X. Füzér utca 30.

közvetlen bekoztalú valódi

BRAZILIAI RUM-ja.

Továbbá: Jamaica rum, tea kimérve és csomagokban, cognac, likőr különlegességek és gyógyhatású sóborszesz.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

PÁRTOLJUK A HAZAI IPART!

Legjutányosabb
árban
saját készítményü
férfi és fiu ruhák!
Grünfeld Adolfnál
kaphatók.

Ki akar?
rendkívül olcsón karácsonyi és újévi bevásárlást tenni, az forduljon
Székely Jenő és Társa
czégghez főtér, Hungária kávéház mellett, hol mindennemű czipők, kalapok, ingek, esernyők, törülközők, Blousok stb. még eddig halatlantlan olcsón kaphatók.
✦+ Gallérok +✦
darabja 10 kr.

Legszebb
ajándéktárgyak
arany- és ezüstműekben olcsó árakban kaphatók karácsony és újévre
Blau Lipót és Fiai
utóda
ékszerésznél Debreczenben, a főtőzsde mellett.

Butorok
a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis
Killer Ede

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál Debreczen, főpiacz a főtőzsdevel szemben kaphatók. Kiténtetve 1896. Millenniumi kiállításon, hol egy a legszereyebb, mint a legdiszesebb menyasszonyi kelengyék, szolabereendezések és díszítések kifogástalanul eszközöltek.

Általában
el van ismertetve, hogy a legjobb és legszereyebb
férfi-, fiu- és gyermek-ruhák
a legnagyobb választékban az országban a legrégebb czégnél
Neumann M.-nél

Debreczen, a főpostával szemben kaphatók.

Karácsonyi és újévi ajándéku
legjobb, legolcsóbb órák,
ékszerék jótállással
Kurián Gyula
órásnál DEBRECZEN,
Piacz-u. 42. Biedermann-palota.
Órajavitások
olcsóbban mint bárhol egy évi jótállással.

Melyik a
legjobb szépitőszer?

MOLLITERGIN,

mely puhává, feherre, üdévé teszi az arcz és kéz bőrt, nem zsiroz s teljelen artalmatlan. Hatása meglepő gyors. Egy üveg ára 1 kor. Kapható Mihalovits I.
a „Kigyó”-hoz ez. gyógyszer-táraban Debreczenben.

Csakis
hazai ipar!
Saját gyártmányu
női, férfi és gyermek-czipők,

Az összes raktáron lévő czipők saját műhelyemben személyes felügyeletem alatt készülnék. — Mertők szerinti megrendelések gyorsan és jutányosan.

Nemes Gábor
a városházával szemben.

Hölgyeknek
karácsonyi ajándéku
divatos női kalapok
mélyen leszállított
árak mellett

REINER FLÓRA UTÓDA
női kalap divatáru üzletében
Kossuth-utca.

Varrógép
vásárlók figyelmébe!
Üzletváltozás miatt rendkívül
olcsó árak.
Singer szerkezetü varrógép ezelőtt 50 frt, most 30 frt, Singer szerkezetü karikahajós ezelőtt 90 frt, most 50 frt, szivarkahajós ezelőtt 80 frt, most 45 frt. — 5 évi jótállás. Kizárólag csakis

Deutsch Ede

eredeti amerikai varrógép- és kerékpár gyári raktáraban
Debreczen, Piacz-u.
73. szám.

Debreczen
legnagyobb czipő,
kalap és uri-divat áruháza.
Révész Zsigmond

városi uj bérházban,
Mendelovits tőzsdeje mellett.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát lehető legolcsóbb árban, mely karácsonyi és újévi ajándéknak is alkalmas.

Karácsonyi
ajándéku
különféle kendők, Barchetek,
Schalok, ruhák s egyéb czikkek
olcsó árban beszerezhetők

Vágó Andor Utóda
czégnél
Debreczen,
FÖTÉR.

A legszebb
női felöltők, blouzok,
női kalapok,
báli belépők
a „Párisi Divat” áruházban
bámulatos olcsó árban
beszerezhetők.

Olcsó árak.
Boros Testvérek
női divat, vászon, pipere czikkek és női kézimunkák áruháza
Debreczen, Kossuth-utca 6. szám.
Alkalmas ajándéktárgyak
a legolcsóbbtól a legfinomabb divatkülönlegességekig. Alkalmi vétel: Divatos szép-szinü selymek díszeknek blousokra, estélyi és utcza ruhákra. Megrendelésre divatos ruhák.
Olcsó árak!